

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Joachim Langens Verbesserte und Erleichterte Lateinische Grammatica mit einem Paradigmatischen und Dialogischen Tirocinio

Lange, Joachim

Halle, 1755

VD18 12464023

Decvria Tertia De Prandio.

urn:nbn:de:gbv:45:1-18565

X. De missione scholæ.

P. Quota est hora, Nathanael? N. Cur de hora percontaris? P. Auide exspecto missionem e schola, quæ datur hora undecima. N. Vix decima audita est. P. O me miserum! N. Certe miser es, qui litteras fastidis. P. Dicamus, sonuisse undecimam. N. Nonne te pudet mentiri? num putas falli posse Deum, ac falli debere præceptorem? P. Non mentiar, nec fallam. N. Nec suaserim tibi. Nosti enim, mendacii crimen virga vindicari.

DECURIA TERTIA

DE

PRANDIO.

IOANNES et THEOPHILVS.

I. De reuocatione a lusu ad prandium.

I. Heus! heus! Theophile. T. Quid clamitas, mi Ioannes? I. Auoco a lusu ad prandium. T. O lætum nuntium! me habes obsequentissimum. I. Non ignoro, te libentius ire ad mensam, quam in scholam. T. Nec detrectabo in scholam ire. I. Siccine scholam habes pro iugo? iugum enim dicitur detrectari et non detrectari.

II. De præparatione ad mensam.

T. Audisne, Theophile, quid pater interroget? T. Quidnam? I. Vtrum simus parati ad preces, et bene compositi ad mensam. T. Hem! nec pexus sum, nec lotus.
I. Ergo

I. Ergo propera. Est enim inedia periculum in mora. T. Malo pecti ac lauari, quam esurire. I. Ecce, hic habeo aquam & mantile! T. Vbi vero est pecten? I. Illic in fenestra. T. Statim me videbis paratum. I. Sed caue, ne obliuiscaris nam sum emungere. T. Emungam.

III. De consecratione mensæ.

I. Oremus, Theophile. T. En! adsum. I. Vtrum corpore an animo? T. Vtroque. I. Id audio: sic enim decet hominem, qui constat animo et corpore simul. T. Egone, quem puerum aut Theophilum alias vocant, sum homo? I. Vtique es: da vero operam, vt sis *homo Theophilus*. T. Quid tibi vult hoc nomen? I. Significat Dei amantem: talem te nunc præsta in precibus. T. Cur vero precamur? I. Nescis? vt Deum habeamus in mensa propitium, et verbo eius appositos cibos consecremus.

IV. De iusculo.

I. En! quid video? T. Quid est, quod vides? I. Te ipsum: primum in patina, sed vltimum seu postremum in schola. T. Mitte me, vt edam. I. Hem! cur os tantopere torques ac retorques? T. Ius, quod tantum calere videbatur, feruet. I. Sic dignam luis poenam nimie auaritiæ tuæ. T. Disce meo exemplo sapere. I. Immo gustabo et sapiam, sed sine læsione oris ac palati. T. Ipse ego posthac non edam iusculum, nisi orbe exceptum aut sorbillando exploratum. quæ nocent, docent.

V. De carne elixa.

I. Quænam caro hæc est, quam vides in patina? T. Elixæ. I. De hoc non est dubium, nec quæstio: quis enim crudam carnem apponeret? dic, cuius sit generis? T. Est bubulæ. I. Falleris. T. Habet tamen speciem bubulæ. I. Non habet, nisi in errore oculorum tuorum. T. Estne veruecina aut agnina? I. Neutra. T. Estne suilla aut vitulina? I. Alterutra.

Ca

T. Sed

T. Sed vtra? fortasse suilla? I. Erras: est vitulina. T. Est grati saporis. I. Vtique, imprimis fame condita.

VI. De carne asfa.

I. Gaudeamus, Theophile. T. Quæ subest causa? I. Nonne vides in culina asfam, veru adfixam et ad ignem circumactam? T. Video et gaudeo tecum. I. En! iam adfertur, et imponitur mensæ. T. Sed num mihi ac tibi? I. Spero quidem, sed non sine metu aliquo. T. Vnde eum concipis? I. Nescis? e molestia, quam matri facesiuius in culina: vnde vereor, ne irascatur nobis, asfam negatura. T. Mitte istum metum: iam dudum oblita est. I. Breui experiemur.

VII. De piscibus.

I. Ecce pisces, Theophile, et quidem frixos. T. Cuius generis? Suntne carpiones, an percæ, an luci? I. Lucii. T. Nunc noui eos. I. Sed quale prouerbum heri audiuius de piscibus? T. Mihi non venit in mentem. I. Ergo nec piscis veniet in stomachum tuum. T. Eia, dic mihi. I. *Magis mutus es, quam piscis.* T. Nunc memini: immo succurrit aliud. I. Quale istud est? T. *Tu piscem natare doces.*

VIII. De caseo et butyro.

I. Quomodo sapit ille caseus? T. Bene: sed saperet melius, si adderetur butyrum. I. Caseum edere vna cum butyro diuitum est. T. Nos sumus diuites. I. Ostende diuitias. T. Mea mater ipsa format caseos et conficit butyrum, quantum vult. I. Erras: dicere debebas, quantum potest pro copia lactis. T. Ergo posthac contentus ero alterutro, butyro aut caseo solo. I. Bene facies: nam vix sicco pane digni sumus. T. Indigni sumus, sed Deus tamen nec indignis negare solet obsonium.

IX. De

IX. De potu.

I. Quoties bibere soles in prandio? T. Quoties sitio, seu ad modum sitis. I. Quo potus genere vteris? T. Optimo et maxime parabili. I. Ecquid illud est? T. Aqua. I. Hanc tibi soli serua; non inuideo: mihi placet cereuisia. T. Sed quamnam? I. Secundaria: primaria enim tentat caput et nocet studiis; præterea sitim magis irritat, quam restinguit. T. Ego aquam bibere pergo, quippe quæ nec mucet, nec acescit. I. Sed aqua debilitat stomachum. T. Falleris: consuetudo fit altera natura. I. Vinum tamen aqua est melius. T. Adde, et pretiosius, immo non raro multo nocentius. I. Vix crediderim. T. Crede mihi: plures enim pereunt vino, quam aqua. I. In vino tamen, secundum prouerbum, est veritas. T. Sed *prodita*, aut *violata*.

X. De prandii fine.

I. Esne satur, Theophile? T. Nondum: sed statim ero, quando consumsero meum panem butyro illitum. I. Ergo insta dentibus cosque exerce impigre. T. Quis vrget? I. Morum qualitas ac modestia decens. T. Quid illa iubet? I. Ut pueri surgant de mensa primi. T. Præstat sedere quam ante preces discurrere. I. Datur tertium, seu res in medio posita. T. Quænam illa est? I. Ministrare mensæ, aut parentibus aliisque honestioribus conuiuis adhuc prandentibus. T. Bene mones: surgam, ministrabo. I. Sed moribus ad honestatem compositis: et animo, qui se digne parat ad preces.

DECURIA
QUARTA
DE
RE SCHOLASTICA
POMERIDIANA.

ANDREAS et CHRISTOPHORVS.

I. De scriptione.

A. Eamus in scholam, Christophore. **C.** Nondum est tempus discendi. **A.** Ergo nec ludendi: veni, pædagogus vocat. **C.** En adsum, iturus tecum et scripturus: sed tuo calamo. **A.** Habeo tantum vnicum. **C.** O me obliuiosum: qui non solum pennam, sed etiam chartam oblitus sum! **A.** Bono esto animo: chartam tibi commodabo; nec deerit, qui commodet calamum. **C.** Agnosco amorem tuum, Andrea, grato animo. **A.** Sed caue, ne posthac quidquam rerum tuarum obliuiscaris. **C.** Cauebo.

II. Aliud eiusdem argumenti.

C. Ioannes dedit mihi pennam mutuan, sed quæ respergit chartam atramento. **A.** Porrige mihi illam: mutabo eius cuspidem aut crenam scalpello, nisi huius acies fuerit obtusa. **C.** Apta nunc eset scribendo, nisi cuspidem haberet nimis tenuem. **A.** Porrige eam iterum, mox fiet crassior. **C.** Hem! hem! facta est duriuscula et nimis crassa. **A.** Augebo crenam, et cuspidem acuam ad minutas litteras.

III. Aliud eiusdem argumenti.

A. Vbi emisti chartam tuam, Christophore: chartam nullius